

Europejska Typologia Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS

Bezdomność jest jednym z głównych problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii Zabezpieczenia i Włączenia Społecznego Unii Europejskiej. Zapobieganie bezdomności oraz zapewnianie mieszkań ludziom wychodzącym z bezdomności wymaga zrozumienia procesów wchodzenia w bezdomność a co za tym idzie szerokiego pojmowania tego złożonego zjawiska.

Europejska Federacja Narodowych Organizacji Pracujących na rzecz Ludzi Bezdomnych FEANTSA opracowała typologię bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego nazywaną ETHOS.

Punktem wyjścia dla Typologii ETHOS jest założenie, że istnieją trzy domeny, które konstytuują „dom”. Brak którejs z domen oznacza bezdomność. Posiadanie domu oznacza posiadanie odpowiedniego schronienia (przestrzeni) przed niekorzystnymi

warunkami atmosferycznymi (*domena fizyczna*), w którym można zachować prywatność i czerpać satysfakcję z relacji społecznych (*domena społeczna*) i do którego zajmowania posiada się tytuł prawny (*domena prawna*). Wykluczenie z jednej lub kilku domen wyznacza cztery podstawowe kategorie koncepcyjne, które należy rozumieć jako **brak dachu nad głową, brak mieszkania, niezabezpieczone mieszkanie** oraz **nieodpowiednie mieszkanie**. ETHOS zatem jest klasyfikacją ludzi bezdomnych według ich warunków/sytuacji mieszkaniowej. Cztery główne kategorie koncepcyjne są podzielone na 13 typów operacyjnych, które mogą być wykorzystywane do wielu celów np. opisywania populacji ludzi bezdomnych a także projektowania, monitorowania i ewaluacji polityki i oddziaływań wobec tego zjawiska.

Więcej o bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowym na www.bezdomnosc.edu.pl

		Kategoria operacyjna	Sytuacja mieszkaniowa	Definicja opisowa		
Kategoria koncepcyjna	BEZ DACHU NAD GŁOWĄ	1	Ludzie mieszkający w przestrzeni publicznej	1.1 Przestrzeń publiczna lub „na zewnątrz”	Mieszkanie na ulicach lub w miejscach publicznych, bez schronienia które można określić jako mieszkanie	
		2	Ludzie zakwaterowani interwencyjnie	2.1 Noclegownia	Ludzie bez stałego miejsca do zamieszkiwania, którzy korzystają z noclegowni i schronisk niskoprogowych	
	BEZ MIESZKANIA	3	Ludzie zakwaterowani w placówkach dla bezdomnych	3.1 Schronisko dla bezdomnych 3.2 Mieszkania tymczasowe/rotacyjne 3.3 Przejściowe mieszkania wspierane	Gdzie docelowy czas pobytu jest krótki	
			4	Ludzie zakwaterowani w schroniskach dla kobiet	4.1 Schroniska dla kobiet	Ofiary przemocy w rodzinie (głównie kobiety) korzystające ze schronisk, w których docelowy czas pobytu jest krótki
			5	Ludzie zakwaterowani w ośrodkach dla uchodźców/ imigrantów	5.1 Zakwaterowanie tymczasowe/ośrodki recepcyjne 5.2 Zakwaterowanie dla migrujących pracowników	Imigranci w ośrodkach dla uchodźców (recepcyjnych i krótkiego pobytu) przebywający tam z powodu bycia imigrantem
		6	Ludzie, którzy mają opuścić instytucje	6.1 Instytucje penitencjarne	Bez zagwarantowanego miejsca do mieszkania przed opuszczeniem instytucji	
				6.2 Instytucje medyczne (w tym ośrodki dla narkomanów i szpitale psychiatryczne) 6.3 Instytucje/domy dla dzieci	Przebywający w instytucji dłużej niż potrzeba z powodu braku mieszkania Bez zidentyfikowanego mieszkania (np. przed zbliżającymi się 18 urodzinami)	
	7	Ludzie otrzymujący stałe długoterminowe wsparcie (z powodu bezdomności)	7.1 Domy pomocy dla bezdomnych ludzi starszych 7.2 Wspierane zakwaterowanie dla ludzi, którzy wyszli z bezdomności	Zakwaterowanie długoterminowe z opieką dla ludzi kiedyś bezdomnych (zazwyczaj pobyt dłuższy niż rok)		
	NIEZABEZPIECZONE MIESZKANIE	8	Ludzie w lokalach niezabezpieczonych	8.1 Czasowo u rodziny lub przyjaciół	Przebywający w konwencjonalnych warunkach lokalowych ale nie w swoim stałym miejscu zamieszkania ponieważ takowego nie posiadają	
				8.2 Wynajmujący (podnajmujący) nielegalnie	Zajmowanie lokalu bez umowy najmu lub nielegalne zajmowanie lokalu	
				8.3 Nielegalne zajmowanie ziemi	Zajmowanie ziemi bez praw do niej	
	9	Ludzie zagrożeni eksmisją	9.1 Z orzeczoną eksmisją	Gdzie nakaz eksmisji został wydany		
			9.2 Z nakazem zwrotu mienia	Gdy kredytodawca ma prawo do przejęcia własności		
10	Ludzie zagrożeni przemocą	10.1 Interwencje policji/straży miejskiej	Gdy policja podejmuje działania aby zagwarantować bezpieczeństwo ofiar przemocy w rodzinie			
NIEODPOWIEDNIE MIESZKANIE	11	Ludzie mieszkający w konstrukcjach tymczasowych/nietrwałych	11.1 Domy „na kółkach”	Nie przeznaczone do stałego zamieszkiwania		
			11.2 Budynki niekonwencjonalne	Szopa, szałas lub inna konstrukcja własna		
			11.3 Konstrukcje tymczasowe	Semi-stała konstrukcja typu buda lub domek letniskowy		
12	Ludzie mieszkający w warunkach substandardowych	12.1 Zamieszkałe lokale nie spełniające standardów mieszkaniowych	Nie nadające się do zamieszkania według ustawowego standardu krajowego lub regulacji budowlanych			
13	Ludzie mieszkający w warunkach przeludnienia	13.1 Najwyższa krajowa norma przeludnienia (przeludnienie skrajne)	Zdefiniowane jako przekraczające krajowy standard przeludnienia lub pomieszczeń użytkowych lub metrażu na osobę			

Krótki pobyt zazwyczaj oznacza mniej niż rok; stały pobyt to więcej niż rok.

Definicja jest spójna z definicjami spisu powszechnego określonymi w Raporcie UNECE/EUROSTAT z 2006 roku.

FEANTSA is supported financially by the European Commission. The views expressed herein are those of the author(s) and the Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained herein.